

SEMINÁŘ A CVIČENÍ Z MATEMATIKY

Čtyřletý cyklus (3. a 4. ročník) a vyšší stupeň osmiletého cyklu (septima – oktáva)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Seminář má za úkol opakovat a rozšiřovat vybrané kapitoly probírané v rámci matematiky.

Je možné zařadit i další tematické celky, které nejsou součástí výuky matematiky na střední škole.

Možné učivo:

- Výrazy
  - výrazy s mocninami a odmocninami
  - rozklad na součin
  - dělení mnohočlenů mnohočlenem
  - lomené výrazy
- Rovnice a nerovnice
  - lineární rovnice a nerovnice a jejich soustavy
  - kvadratické rovnice a nerovnice a jejich soustavy
  - rovnice a nerovnice s absolutními hodnotami
  - iracionální rovnice a nerovnice a jejich soustavy
  - exponenciální rovnice a nerovnice a jejich soustavy
  - logaritmické rovnice a nerovnice a jejich soustavy
  - goniometrické rovnice a nerovnice a jejich soustavy
  - rovnice a nerovnice s parametrem
  - reciproké rovnice
  - rovnice vyšších řádů
- Funkce
  - grafy elementárních funkcí
  - grafy funkcí s absolutními hodnotami
  - grafy relací
  - funkce signum a celá část
  - vlastnosti funkcí
- Geometrie v rovině a v prostoru
- Matice a determinanty
  - vektory a vektorový prostor
  - matice
  - řešení soustav rovnic pomocí matic
  - determinanty
  - řešení soustav rovnic pomocí determinantů
- Užití kalkulátorů, počítačů a dalších prostředků VT v matematice
  - zápis matematických textů
  - algebraické výpočty
  - grafické zobrazení funkcí
  - geometrie na počítači
  - zpracování statistických dat a vizualizace dat
  - matematické aplikace pro mobilní telefony a tablety
- Opakování k maturitě a příprava k přijímacím zkouškám na VŠ

Časové a organizační vymezení

Seminář a cvičení z matematiky je realizován jako samostatný dvouletý volitelný předmět ve třetím a čtvrtém ročníku (resp. septimě a oktávě) s dotací 2 vyučovací hodiny týdně dle učebního plánu: 0 – 0 – 2 – 2.

Výuka probíhá ve skupinách do 18 žáků a je kladen důraz na individuální přístup.

Mezipředmětové vztahy a průřezová témata

- jsou uvedeny u odpovídajících témat v tabulkách pro výuku v jednotlivých ročnících.

Výchovné a vzdělávací strategie

- vycházejí z postupů rozebraných v úvodu k vyučovacím předmětu Matematika, včetně rozvoje klíčových kompetencí.
- Seminář podporuje především žáky motivované k hlubšímu studiu matematiky, přípravu k maturitním zkouškám a studiu na VŠ.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu SEMINÁŘ A CVIČENÍ Z MATEMATIKY:

Seminář a cvičení z matematiky – 3. / 4. roč. (septima / oktáva)

Hodinová dotace - 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy z RVP	Školní očekávané výstupy	Učivo
<p><i>Nejsou očekávané výstupy z RVP</i></p>	<p>Výrazy Umí pracovat s výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lomené výrazy • Výrazy s odmocninami • Mocniny s reálným exponentem • S kombinačními čísly 	<p>Výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ lomené výrazy ○ výrazy s odmocninami ○ výrazy s mocninami ○ výrazy s kombinačními čísly ○ výrazy s faktoriály
	<p>Rovnice a nerovnice Umí řešit různé druhy rovnic a jejich soustav</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lineární, kvadratické, s absolutní hodnotou, iracionální, exponenciální, logaritmické, goniometrické <p>Umí řešit různé druhy nerovnic</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lineární, kvadratické, s absolutní hodnotou, iracionální, exponenciální, logaritmické, goniometrické <p>Diskutuje počet řešení rovnic a nerovnic Využívá grafů při řešení rovnic a nerovnic Chápe souvislosti mezi funkcemi a rovnicemi Chápe význam parametru v rovnicích Diskutuje počet řešení v závislosti na parametru Porovnává různé metody řešení rovnic a nerovnic</p> <p>Rozšíření učiva matematiky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Řeší rovnice vyšších stupňů postupným snižováním stupně • Rozkládá některé mnohočleny na kořenové činitele • Řeší nerovnice s odmocninami • Analyzuje a řeší problémy s využitím různých typů rovnic a nerovnic 	<p>Rovnice a nerovnice</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Lineární rovnice, nerovnice ○ Kvadratické rovnice a nerovnice ○ Lineární, kvadratické s absolutní hodnotou ○ Rovnice, nerovnice v podílovém tvaru ○ Iracionální nerovnice ○ Logaritmické rovnice ○ Exponenciální rovnice ○ Goniometrické rovnice <ul style="list-style-type: none"> ○ Reciproké rovnice ○ Rovnice vyšších stupňů ○ Nerovnice s neznámou pod odmocninou ○ Rovnice s parametrem ○ Nerovnice s parametrem ○ Složitější logaritmické nerovnice ○ Složitější exponenciální nerovnice

	<p>Funkce Umí pracovat s elementárními funkcemi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Načrtne jejich grafy • Určí definiční obor elementárních funkcí <p>Rozšíření učiva matematiky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seznámí se s pojmy kartézský součin, relace, zobrazení • Načrtne grafy složitějších funkcí pomocí posunutí, souměrnosti • Určí jejich vlastnosti a umí je používat při řešení úloh • Využívá znalostí o základních funkcích při sestavování grafů složitějších funkcí a funkce signum • Využívá znalostí o základních funkcích při grafickém řešení rovnic a nerovnic • Využívá znalostí o základních funkcích při využití parametrických systémů funkcí ke grafickému řešení rovnic a nerovnic s parametrem a diskutuje počet řešení v závislosti na parametru 	<p>Funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Elementární funkce ○ Funkce signum ○ Funkce celá část ○ Funkce necelá část ○ Parametrické systémy funkcí
	<p>Geometrie v rovině a prostoru</p> <ul style="list-style-type: none"> • Řeší základní konstrukční úlohy • Řeší prostorové úlohy <p>Rozšíření učiva matematiky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Řeší konstrukční úlohy pomocí shodnosti, skládání shodností, stejnoolehlosti • Řeší úlohy o kružnici 	<p>Geometrie v rovině a prostoru</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Skládání shodností ○ Užití stejnoolehlosti v konstrukčních úlohách ○ Mocnost bodu ke kružnici ○ Apolloniovy úlohy
	<p>Matice a determinanty</p> <ul style="list-style-type: none"> • Provádí početní operace s vektory • Provádí operace s maticemi • Pracuje s determinanty • Ovládá Gaussovu eliminační metodu • Ovládá Cramerovo pravidlo • Používá matice a determinanty k řešení soustav rovnic 	<p>Matice a determinanty</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ N – rozměrné aritmetické vektory ○ Lineární kombinace vektorů ○ Lineární závislost vektorů ○ Matice ○ Ekvivalentní úpravy matic ○ Řešení soustav rovnic - Gaussova eliminační metoda, Cramerovo pravidlo, ○ Frobeniova věta ○ Determinant ○ Základní vlastnosti a metody výpočtů determinantů ○ Sarussovo pravidlo ○ Užití determinantů

	<p>Užití kalkulačů a počítačů v matematice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Řeší vybrané matematické úlohy s využitím vhodného matematického softwaru 	<p>Užití kalkulačů, počítačů a dalších prostředků VT v matematice</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Geogebra ○ Zápis matematických textů ○ Algebraické výpočty ○ Grafické zobrazení funkcí ○ Geometrie na počítači ○ Zpracování statistických dat a vizualizace dat ○ Matematické aplikace pro mobilní telefony, tablety
	<p>Systematizace poznatků z matematiky a opakování učiva</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aplikuje své poznatky při řešení úloh z různých matematických oblastí • Používá a porovnává různé metody řešení • Řeší otevřené i uzavřené úlohy 	<p>Systematizace poznatků z matematiky a opakování učiva</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Úlohy k maturitní zkoušce ○ Úlohy k přijímacím zkouškám na VŠ